

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:296

av Cecilia Widegren (M)

Offentlighetsprincipen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om offentlighetsprincipen missbrukas i syfte att planera och begå brott.

Motivering

Sverige har en omfattande offentlighetsprincip som vi ska vara stolta över. Öppenheten motverkar maktmissbruk från offentliga myndigheter, och den ger medborgarna möjlighet att kontrollera t.ex. de förtroendevaldas arbete så att de kan utkräva ansvar. Den säkerställer även att handlingar kring myndighetsbeslut är öppna så att alla kan granska att förvaltningsbeslut är korrekta.

Även om offentlighetsprincipen är viktig måste man våga ställa frågor om hur den används. De som använder den svenska öppenheten gör det inte alltid för att kontrollera makthavare. Det finns grupper i samhället som använder uppgifterna i brottsliga syften. Tidigare har det uppmärksammats hur nynazister utnyttjat bl.a. passfoton och andra offentliga uppgifter för att kartlägga sina meningsmotståndare. Nu har det rests varningsflaggor för att även djurrättsaktivister använder offentlig information för att kartlägga bl.a. djuruppfödare. På samma sätt kan universitet, forskare och företag som bedriver djurförsök kartläggas.

I Sverige finns det en utvecklad kontroll och uppföljning av dem som håller djur eller som genomför djurförsök. När det gäller djurförsök finns det noggranna prövningar i djurförsöksetiska nämnder innan någon får starta arbetet med försöksdjur. I handlingarna från dessa nämnder finns uppgifter om forskare, djur, djurens inhysning etc., uppgifter som lätt kan missbrukas av dem som struntar i de demokratiska

spelreglerna för att de sätter sina egna åsikter högre än samhällets gemensamma värderingar. När samhället har konstaterat att forskare följer reglerna för att minimera smärtor för djuren måste rättsväsendet vara berett att skydda den fria forskningen och ingripa mot aktivisterna.

Offentlighetsprincipen är viktig för att både medier och medborgare ska kunna granska exempelvis de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Öppenheten måste dock balanseras mot enskilda personers säkerhet och att lagliga verksamheter ska kunna bedrivas utan att aktivister saboterar, hindrar eller hotar. För att stärka samhällets skydd mot de krafter som kan tänkas missbruka offentlighetsprincipen bör man se över om och i så fall hur offentlighetsprincipen missbrukas och även föreslå eventuella åtgärder för att förebygga missbruk i framtiden.

Cecilia Widegren (M)